

ლიტერატურული გაზეთი

№48 22 აპრილი - 5 მაისი 2011

ბამოღის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 50 თეთრი

ვაჟა ხორნაული
ბედნიერება

IV-V

თამაზ ყურაშვილი:
„მდიდარი
ბიზლიოთაჲა და
მისი ათვისება არ
არის საკმარისი
იმისთვის, რომ
ნოვატორი
გახდე...“

XIII

ერთგულეობა და მონატრება მზესთან ერთად ფუსფუსებენ სიყვარულის კარ-მიდამოში.

ტკივილი — ლურსმანი უცვეთელი და დარდი — ჩაქუჩი, ბედისწერის მარჯვენას შეზრდილი.

სასწაულივით ახსოვს დედამინას პირველი წყაროს დაბადებით განცდილი ტკივილი...

ქალის თვალეში ჯერ ცა გამოჩნდა, მერე — უცნაური ნათება და ბოლოს — ცრემლი...

რა ქნას კედელმა — მის ერთ მხარეს მღერის ვილაცა, მეორე მხარეს კი ვილაცა ტირის.

წინაპრის სევდიანი თვალეში გიყურებს ფარი, მუზეუმში დაბერებული, მახვილთა ნაპერწკლებით გაბრწყინებულ ცას დანატრებული.

როგორც მზის სხივის გამონასკვა, როგორც ჰაერზე ფიფქის მიჭედება, — წარმოუდგენელია სიცოცხლე უმეოდ.

მხოლოდ ბაგეებმა იციან, რა მანძილია კერტებს შორის, რა აღმართ-დაღმართები...

შვილი ძალიან, ძალიან იგვიანებს და ლამის სიხარულით ატირდეს დედა იმ ქვეყანაში...

გაზაფხულის სითბო-სინათლეში ხარობენ ფრინველები, როგორც ხმოვნები სიყვარულის საგალობელში.

სიზმარში საკუთარი ჩრდილი მოუბრუნდა და გაულანუნა... სად უნია ცოდვამ ცხადისამ!

სათვალეს უფლება აქვს, სახეზე დაგვასკუბდეს, ცხვირის ჰორიზონტი გაგვიჩინოს და ყურებზე ჩამოგვეკიდოს.

გულიდან სიტყვა გამოვიდა, ღრუბლიდან — მნათობი... როგორ დაამშვენეს ერთმანეთი, ცამ როგორ გაიხარა!

გაუბრაზდები და შეკრთება, როგორც ნაკადული, ღრუბლის ჩრდილმა რომ გადაუარა.

უცნობმა მხედარმა ჩაიქროლა, ცოლმა გახედა, საკინძე გაისწორა, ქმარმა შეამჩნია და თითქოს დანის პირი შეეხო გულზე.

ზოგჯერ ისე ვენვდებით ერთმანეთს, როგორც განყვეტილი სიმის ნაწილები. მერე ღმერთის თითებს მივენდობით და ახალი სიმღერა იბადება...

და უცებ: თვითმფრინავი, როგორც ცის ერთი ნაპირიდან მეორისკენ ნასროლი ქვა.

დიდი ხანია, არ გამოჩენილა, მაგრამ მისი სითბო აქაა — საათის და მზის გამოხედვაში, ზამთრის სიჩუმეში, გაზაფხულის ღრუბლების ჩრდილში.

ვაჟა ხორნაული

ზედმეტი სიტყვები — საკენკი დავიწყების, დავიწყებასაც უნდა არსებობა.

დედის გული სამოთხის პირშითია და შვილის სიყვარული — ამ პირშითის სითბო და სურნელი.

აქა-იქ ბალები ამონათდა და ქალაქი ოდნავ დამშვიდდა, როგორც ავადმყოფი, ჭრილობებზე მალამოდადებული.

სინათლე თვალეზე გეამბორა, ბალახმა სანთლები აგინთო, ცამ გულზე გაპკურა მირონი ვარსკვლავების.

ბარტყებს თავისი ჩრდილი დაახურა, სითბოს სარჩულიანი, და საზრდოს მოსატანად გაფრინდა.

ღმერთმა გულში ჩაიკრა პოეტი და ახალი სარკმელი გაიხსნა სივრცეში.

ღრუბლები — ღმერთის ბარათები, ბრძენმა ერთის ნაკითხვა მოასწრო სიცოცხლის ბოლომდე...

ღვთისმშობელი — მშვენიერი და ხალისიანი, როგორც გაზაფხულის პირველი დილა.

ყვავილზე ლამაზად მხოლოდ ლექსი თუ დაიბადება.

და არც დარდი გაკლია — დავიწყებული ეკლესიის ზარივით მძიმე...

ნასახლარიდან (რომელიც აღარა ჩანს) სასაფლაოსაკენ (რომელიც ასევე ნაშლილია) მიდიან აჩრდილები და ღმერთმა იცის, დაბრუნდებიან თუ აღარა...

მონატრებული ქარებისაგან ოკეანე როცა აღელდება, მწვერვალებს უცხო ნათელი გადაუვლის.

ფუტკარი — თაფლის, პოეტი — ხელნაწერის მეომარი მახვილის ფერია.

მხოლოდ საკუთარ ჩრდილს დაჰყურებს ზემოდან...

წიგნაკი — ჯიბის მუზეუმი მისამართების დაბადება და გარდაცვალება.

ბედნიერებაც ასეა ზოგჯერ — გაუფალ ტყეში რომ მიდიხარ და წყაროს წაანყდები.

სიკვდილმა სავალი გაუნმინდა და მწვერვალზე ავიდა სიცოცხლე უკვდავების ყვავილის ასანთებად.

თავდავიწყების სინათლეში უჩინარდებიან გულები, როგორც ვარსკვლავები დღის დაბადებისას...

ვინაა, გულში რომ აგიტირდა, თვალეში ასე ვისმა სევდამ გაგილამაზა?

წყაროს ირგვლივ ჩამომსხდარ მგზავრებს გაგონებენ საათის ციფრები.

ცისა და დედამინის სიჩუმე გაგრძობინებს, რომ უფალს უყვარხარ.

ოჯახი — წიგნია, მამა — ყდები და თავფურცელი, დედა — სითბო ყოველი გვერდისა.

ამოსვლა — ღმერთის ერთგულეობა, ჩასვლა — ლოცვა სიცოცხლისათვის.

წაქცეულ სიმწვანეს სცვივა ყვავილები და ერთმანეთის ჭრილობები სტკივით ჰაერსა და სინათლეს.

ქალს პურისა და ყვავილების სურნელი შემოჰყვავა, ხოლო კაცს — მიწისა და რკინისა.

ძველისძველი მეზობლები — დარდი და სიხარული — ერთმანეთზე ლამაზი ცვლებით ახალი სათიბისკენ მიდიან.

ღმერთის ფიქრი — ფრთებდა გამოსხმული და თვალეების ფერად ქცეული.

ფიქრი სადღაც სივრცეში შეჩერდა (თითქოს გზა აებნაო) და შენი ფიქრი წამოენია და ერთად განაგრძეს სავალი.

ჯერ რა ლამაზად დაიბადენ და ახლა რა ლამაზად ქრებიან ბუხრის სითბო და ჩვენი საუბარი.

სიტყვებს ისე ალაგებ, როგორც ღმერთი ყვავილებს ბილიკის გასწვრივ...

ძველისძველი წიგნიდან ახალში გადაიტანე ხმელი ყვავილი და გადასვენება გაგახსენდა პოეტის...

მზე ზღვის იქით, ზღვის აქეთ მე, თენების სიჩუმე და მუსიკა, ტალღების ქორნილი.

სიკვდილი ყველას ერთხელა კლავს, ხოლო მეორედ დაბადებულს ახალი სივრცისაკენ ულოცავს გზას.

ქმარმა საათიდან მზერა გზაზე გადაიტანა და იგრძნო ცოლმა — იმ გზის ბოლოს სხვა ქალი ხარობდა.

უდაბნოს ფილიალი — წიგნი, რომელშიაც ერთი ლექსიც არაა სიყვარულზე.

ყოველ ნაბიჯზე „როგორა ხარ?“ ნუთუ ერთმანეთის სახეებზე ვერაფერს ვკითხულობთ?!

გაილია, დაპატარავდა ზვავი — თითქოს თეთრი ზურგჩანთაა, ზამთარს რომ დაავიწყდა წასვლისას.

და ლექსი იბადება, როგორც ხეზე ყვავილი, როგორც ცაზე ვარსკვლავი, როგორც კელაპტარი შანდალზე.

ამაღლება და ზიარება გაზაფხულისა — სიმწვანე ცის ნაპირებს ეხება.

ყანმა როგორღაც გაიხსენა, რომ შვილიშვილია ქვევრისა და მერე ამოდ იმტვრია თავი, თუ რომელ თაობას ეკუთვნისა პატარა სასმისები...

ხატების წინ დახარა თავი და წელში მოიხარა, ვით ნიავედავლილი ყვავილი.

კაი ყმას ადვილად ვერ იპოვი — როგორც შამბში დაკარგულ მარგალიტს.

მეხისგან წაქცეული — შენირული, ცუღით მოჭრილი — განწირული.

ჩემი კითხვა მოვიდა შენთან და, როცა დამიბრუნდა, გვერდით ედგა ძახილის ნიშანი.

ბზარი ჩუქურთმასთან გაჩერდა, გადარჩა ტაძარი...

მონატრების დღეები ერთმანეთს ისე უხდებიან, როგორც აყვავებული ხეები.

ორი ჩრდილი შეერთდა და ფერი იცვალა და მის გარშემო სინათლემაც იცვალა ფერი...

სიყვარულმა წაშალა თარიღები და ბიოგრაფია დაემსგავსა დანმენდილ მდინარეს.

მინდორს რომ მოცელილი ყვავილი ეტკინება — ისეა ქალწულობის დაკარგვა.

ჰორიზონტების იქით და მაღლა სინათლე გალამაზდა — გაზაფხულის დღეები მოდიან.

***
დღე და ღამე — სამყაროს სარკმლები:
რომელიც არ უნდა გამოაღო —
სასწაულს იხილავ...

***
ყურმილი ძველი — თითქოს სახლის
ბინდით გაჟღენთილი,
პატრონივით ნელში მოხრილი.

***
ხმები ჰორიზონტს აქეთ-იქით
და სივრცეში შეერთებული
მათი ექოები...

***
საათის ტიკტიკი —
თითქოს გუმბათს ეცემა წვეთები,
ღვთის კალთას მონყვებთილი.

***
ნასოფლარზე გადავიარე,
ვით ფუტკარმა
ცარიელ ფიჭაზე...

***
ერთადერთი საკვამურიდან
ამოდის კვამლი,
როგორც სანგრიდან
ჯარისკაცი უკანასკნელი.

***
აყვავებული ხეობის ჰაერით
დაბინდულ თვალბში
ღუღუნებს სიყვარულის ამინდი.

***
ბედნიერებაა ცხოვრება მთაში —
შეიძლება მიგქონდეს ფიჩხი
და მისი ტოტი ღრუბელს გამოედოს.

ბ ე დ ნ ი ე რ ი ო ჯ ა ს ი
გაცრეცილ ხალიჩაზე ფანდური,
მაგიდაზე წიგნი და ყვავილები,
მტრედევით ჩაძინებული ყურმილი.

***
ხანდახან სევდაც ბედნიერია,
როგორც ღრუბლის ჩრდილი
მშვიდ ოკეანეზე...

***
ხარირმის ძახილი —
წისკვილის ღარში მიშვებული
წყალივით ღონიერი და ხალისიანი.

***
გულიდან ტკივილს
ვერ ამოშლი,
ვით ელვას ღრუბლიდან.

***
კაცი — ქალზე გაშლილი,
როგორც ყვავილოვან ყანაზე
მზიანი წისლი...

***
სინათლეში სინათლე შეირხა
და აღმართს აუყვავა ჰაერისას
ცის ნაპირთან
აყვავებულ ხეებისაკენ...

***
სიცოცხლე — საგალობელი,
სიკვდილი — სამადლობელი.

***
გული
სიყვარულის ფაილში —
ათასი დელეტეც ვერ გაეკარება.

***
ქოხი სახლში შევიდა,
სახლი — ცათამბჯენში,
ცათამბჯენი — სიცარიელეში.

***
ადამიანი რომ გადაერჩინა,
ბავშვი მოავლინა ღმერთმა,
მაგრამ ბავშვი
სულ ბავშვი ხომ არ იქნებოდა!

ლელა მეტრეველი

სამშობლოს სიყვარულს
შენ მოთქრიალებ მტკვრად და რიონად,
გულთან ეშვები მთების კალთებად,
შენ გამომდიხარ ისე იოლად,
როგორც ჩიტს ფრენა და მზეს — ნათება.

შენ იყავ წინათ, შენა ხარ ახლა,
ალარც კი მახსოვს, როდის შეგნიშნე,
ხანძთის ტაძართან ტკივილი ხარ და
თეთრ ალავერდთან — სწრაფვა ზეცისკენ.

შენ დამატარებ შოთას კვალდაკვალ,
თამარის ფრესკას უნთებ კელაპტარს,
შენ ხარ ყაყაჩო უფლისციხესთან
და იისფერი თოვლიც შენა ხარ.

შენ არ მიტოვებ ზოგჯერ არჩევანს,
კერპად მაჩეჩებ ფუყე ფიტულებს,
კრწანისთან გულში მიყრი სატევარს,
წინამურთან კი — ეჭვით გიყურებ.

და კიდევ — შენ ხარ ოცნება შორი:
ცაო, მიწაო, ზღვაო, ბალახო,
ფერს ნუ შეიცვლით, ჩემ და თქვენ შორის
შავი ღრუბელი არ დამანახოთ!

არასრული სონეტი გულს
ისე ფეთქავდი, რომ სხეული მექცა აირად
და სიყვარული მიმოფანტა ქცევის კოდექსად...
მოვა სიბერე და გავხდები სულ სხვანაირი,
გამიკვირდება, რა მინდოდა შენგან ოდესღაც.

ხოლო შუაში — ანმყო დროში — რას ფიქრობ, გულო,
რით მოგეშველო, რა გინამლო, რა გისაღბუნო?!
არ მეტკინო-თქო, გიფრთხილდები და არ კი გისმენ...

ნუ დაუჯერებ გონების ხმას, მოდას აყოლილს
და საკუთარი თავისაკენ გზები გამიხსენ,
უწინდებურად გახდი ჩემი ბატონ-პატრონი!

ჩვეულებრივი სონეტი
ამ გზაზე რალაც არსებითი უკვე გამომრჩა.
არ მოვიხედავ. მეყო უკვე, რაც ვიმწუხარე.
გახსოვს, რამდენჯერ მოგივლინა ბედმა გამოცდა?!
შენ კი ვერც ერთხელ ის გამოცდა ვერ ჩააბარე

და დარჩი მხოლოდ ჩემი ლექსის ერთგულ მკითხველად, —
სტრიქონებს შუა სიყვარულის ნაკვალევს ეძებ,
აელვარებულს — სამოთხეში — ისევ მზისფერად...
სანაცვლოდ ზეცა ტყვიისფერი განვება მხრებზე.

პოულობ მხოლოდ უნიათოდ მბჟუტავ ნაკვერჩხალს,
სულის შებერვა რომ ვერ შევლის. არა ჩანს ქარიც.
ნაგვიანევი სინანული გულს გადასეტყვავს:

რამდენი გქონდა სათქმელი და ვერ მოასწარი.
ვედრებასავით აღმოგხდება ჩემი სახელი...
არახალია, ძველი არის ეს ყველაფერი.

ავვისტო. რაჭა
1
ცაც შეიცვალა?!
ველარ ვხედავ
კაშკაშა მთვარეს.

2
ჩემი აივნის ჩრდილოეთით
მთები ხუთ რიგად
მოჩანს და ყველა რიგი არის
სხვადასხვა ფერის:
თანდათანობით იბინდება,
მუქდება მწვანე.
და მე, მაცქერალს —
აგვისტოში —
ხუთფერა მთების,
მარტივი სული და გრძნობები
როგორ მექნება?

***
ჩოხელობაა 2 ოქტომბერს.
ჩოხში მივდივართ.
ანანურიც კი ვერ აჩერებს
ეკატერინეს,
მანქანისაკენ გვექაჩება:
— ჩოხში წავიდეთ!
აი, ჩოხში ვართ, სკოლის ეზოში.
— ჩოხში წავიდეთ! —
ისევ ითხოვს ეკატერინე.
— უკვე ჩოხში ვართ, — ვუბნები.
— რა, სოფელია? — მეკითხება გაოცებული
და პატარა ხელს მთისკენ იშვერს:
— ჩოხში წავიდეთ!

ახლალა ვხედები, რა ჰგონია
ეკატოს ჩოხი
და უყოყმანოდ მთაზე ამყავს
სვენებ-სვენებით.
შუამდე ვალწვეთ და ვჩერდებით:
სველია მინა,
შესაფერისად არ გვაცვია,
თან დავიღალეთ.
სიპ ქვებზე ვჯდებით,
გუდამაყრის ხეობას ვუცქერთ, —
ეკატერინეს ვარსკვლავებად
ექცა თვალები.
... ..
ჰო, ჩოხი მთაა, —
სულ გჯეროდეს, ეკატერინე,
გაიზრდები, ბოლომდე ახვალ...
ჩოხელიც მთაა, —
გაიზრდები, თვითონ გაიგებ!

რიკოთი
გზაზე — კალათები მოწული,
სახლები — მწვანეში სუყველა,
ქამა სოკოები, ნიყვები,
სიმინდის ტარო და ჩურჩხელა
და ხაჭაპურები პინკინა
და რიკოთულაზე ხიდები...
სერპანტინებითურთ მიყვარხარ,
რიკოთო, გიცქერ და ვმშვიდდები.

***
როგორ მწყინს,
კარტში რომ ამომდის:
„წყნარი ცხოვრება“...

პოეტი
მინას არტყია გალავანი:
ღრუბლის? ბაზალტის?
ნანვიმარი გზა საით მიდის? —
ცაში იჭრება?
უცებ შემრცხვება:
გვერდით მიზის
დაღლილი მძლოლი,
მე — მივცემივარ
ოცნებას და თავდავიწყებას.

***
წავიდა ბევრი,
ვინც მიცნობდა, ვისაც ვუყვარდი,
წავიდა ზოგი, —
თვით სიკვდილზე ჩემთვის წამსვლელი
და გამუდმებით
ახლა სულელებს ვესაუბრები
და ვწუხვარ:
ყველას ვერ ავუნთე ლექსის სანთელი,
მაგრამ მე ვიცი
(იმედი მაქვს, იციან მათაც!)
დღესაც — მათ გამო —
წყვდიადს ჯაბნის ჩემში ნათელი.

***
წვიმის წვეთები ღრუბლითგან
ეცემა ხარებს წიქარებს...
გულზე გავლილი გუთნისგან
მოხნულში თესლი იხარებს?!
ღმერთო, სულისთვის გვალვაა,
მინა კი წყალმა დაფარა,
ხან მართლა მგლები ყმუიან,
ხანაც თავს ირთობს ჯაფარა...
დაიბნა გული... არ იცის,
რას დაუჯეროს, რას — არა.

***
ერიდებოდი ჭინჭარს და ლოლოს, —
ეკლის ბუჩქების შეგხვდა კრებული...
იცი?
სიჩუმის ბილიკის ბოლოს
განშორებაა ჩასაფრებული.

***
დავტოვებ ამ სახლს,
წავალ, სადმე სხვაგან ვიცხოვრებ,
სადაც სარკეებს, კედლებს
შენ არ ემანსოვრები.

***
ცეცხლივით მათობ...
მაგრამ ფრთხილად, შენ დამწვავ კიდევ!
ცეცხლივით მათობ...
მოვიწიო? კი მაგრამ — ფრთები?
შემოვიაროთ
ერთად ქვეყნის ოთხივე კიდე? —
ჯერ არ მიყვარხარ.
შენს ღიმილში, უბრალოდ, ვთბები...

აივნის ბაღურაბი

ემიგრანტ მეგობრებს

როცა ვჩნდებოდით,
ანუ როცა ვიჩეკებოდით,
ჩვენს მყიფე გარსზე
ქარს მოუხვდა ძლიერად ტოტი,
და ასე სწრაფად, ფართხაფურთხით გამოგვასახლეს
ჩათეთქვილ ფრთებით, სამუდამოდ სარემონტოთი.

შორს ვერ მივდივართ —
გული ლამის ყურებში გასკდეს,
როდესაც ღრუბლის ლიანდაგი
ციდან აუხვევს,
ჩვენი კანკალი ზოგს ჰგონია სიმაღლის ელდა —
ჩვენ აივნების ფითრი გვანუხებს...

არ ვხედავთ სიზმრებს,
ესე იგი არაფერს ვიკლებთ
და რაც თენდება მზეზე ადრე —
ჩვენი თვალია,
დიდი ქალაქის ნამცეცებით ძალ-ღონეს ვიკრებთ
და ქალაქებიც, ნამცეცებიც — ტკბილი მწარეა.

ჩვენ მივაცილებთ ჩვილებს ბაღში,
დიდებს — სკოლაში,
ვსხედვართ ქვებთანაც და საფლავებს
კარტივით ვიყოფთ,
და თხელი ფრთებით ვწნავთ იმათთვის
ჰაერის გვირგვინს,
ვინც თამაშობს — „არ ვიყოთ – ვიყოთ“.

მხოლოდ ხანდახან,
როცა სხვები სადმე მიდიან,
და მათ ზურგებსაც გადალოკავს
სიშორის ჭავლი,
ჩვენ ვწვებით ზეცის ბილიკებზე
თოვლის მაგიერ
და გადმოფრენას ფიფქებად ვსწავლობთ.

ჩვენ ვერ წავედით,
გაჩენისას დაგვაზარალეს,
და გულებს — ღმერთის ნათითურებს —
ჩუმად ვახველებთ.
ჩვენი კანკალი ზოგს ჰგონია შიში, სისუსტე,
ეს — სამშობლოა —
ჩალენილი გარსის ნაღველი.

***
ვტრიალებ ანწყომი,
ვიგებ და ვამარცხებ,
ვამტვრევ და ვაშენებ,
ქვას ქვაზე ვამატებ,
ფოთოლს თაიგულზე,
ნარღვევზე — ნაჭერს,
ანწყომი ვაგორებ
ვარსკვლავის კამათელს,

და კი არ ვთამაშობ —
— მომავლით ორსული —
მე წარსულს ვაჩენ.

თეატრალის ლექსი

ნაცემი ძალღივით გავდივარ ზამთრიდან
და, მიუხედავად იმისა, რომ
გასასვლელ კარს ჯერაც აჭრიალებს ქარი,
და მიუხედავად იმისა, რომ
ნაბიჯებიც თოვლჭყაპში მრჩება,
და მიუხედავად იმისა, რომ
ზამთარი იყო ისეთი დიდი,
ისეთი უტყვი და მიუვალი,
გეგონება ყველა სიტყვა
ერთბაშად ითქვა!..
და მიუხედავად იმისა, რომ
შუაცეცხლთან როგორც იქნა მილასლასებულს
სველი ტოტებით გამომენტო
ცა — თებერვალი,
ყალყზე შემდგარი ულაყივით
იქამდე მდია,
ვიდრე თოვლის ფაფუკ პერანგში
მინის ხორცი არ გამომჩარა,
და, მიუხედავად იმისა მაინც
როგორ ვიბრძოლე შუაცეცხლთან
ჩემი ცოტა ადგილისათვის,
როგორ ვეფიცებ შორიახლო
და მის ჩვილ გულზე
ჩემი გულის კვერცხი ვახალე,
მომდევდა და

ნინო სადღობელაშვილი

ჩაკვნიტილი ყეფა-წკაფნკავით
თავი მაინც გამოვარიდე.
მიყვიროდა, სიმწრისაგან
ჩალურჯებულ ღრუბლებს მიტყლაშუნებდა,
და მიუხედავად იმისა, რომ
ალარც ძალა შემრჩა, აღარც
თვალისჩინი
და გარეთაც ჯერ ისევ ბნელა
და ვარსკვლავები სიმკვახისგან
ჩაყლაპვისას ინამლებიან,
მაინც გავდივარ დიდი ზამთრიდან
და მივძუნძულებ გაზაფხულისკენ —
— პირში გაჩრილი,
ნერწყვით დამბალი
შუაცეცხლის სიზმარი რომ
ვინმეს თვალებში
სამუდამოდ დავაბინავო.

მიგაპქელთაძის

განა შენ გტირი, მამაჩემო,
განა შენ გეძებ,
— მე სარკეში საკუთარ თავს ვათვალეერებ.
რა უსასრულო ქედებია,
თაფლისფერი სათიბები,
მზის სარტყელით შეკონილი
ზვრები, ლურჯი საბალახონი,
წვანან და არც კი ბერდებიან,
ვარსკვლავებივით ბევრდებიან,
ლანდები — ჩვენი ჩასაცემელი,
ცის მაკრატლით გამოჭრილი
საბალახონე.
განა შენზე ყყეფ, მამაჩემო,
ანდა განა გეთამაშები —
მე სარკეში შენი ომი გადავიხადე,
აი, დამჭრეს,
აი, დავჭერი
და ზამთარიც, ქვის სანგარში
მარტომ გავძელი,
რა სიმღერაც წამოიწყე,
პირველსავე ჰანგში აგყევი,
მდინარემ კი ეს სიმღერა
თავქვე გზებით გადაიხატა.
განა შენ გჩივი, მამაჩემო,
ან შენ როგორ შეგეჯიბრები,
— მე სარკეში ჩემს თავს ვამთელებ.
მინვდი მკლავებს და
დაუცლელი, ტვირთისგან, ხელით
მაინც გეწვდები,
გულის ბორცვიდან ჩიტი გადმოგყავს
მტრის საფლავეზე ჩამოსაჯენად,
რომ მის ბალახზე
ღვარძლი გათელოს.
შენ კი არ გკვდები, მამაჩემო,
კი არ გცოცხლდები,
— მე სარკეში ჩემს საკუთარ თავს ვიმეორებ.
ან ეს სარკეც სადმე თუა,
ან შენ სადა ხარ,
რატომ დუმხარ, როცა
სივრცის სარკეებში
შენი შვილები გემანჭებიან,
როცა გბაძვენ, გიმსგავსებენ,
შენს იერს და მიხვრა-მოხვრას
ხელაღებით ისაკუთრებენ,
როცა გთხრიან და
გზებს ტოვებენ ღრმულე-ჭებთან...
სადა ხარ, თეთრო მამაჩემო,
მზის აკორდებით მომღერალო,
ყველა სარკეში არეკლილო,

ყველა სარკიდან ამომქრალო,
უშველე შვილებს,
მიმბაძველებს,
გადამკითხავებს,
ვინს სიზმარშიც კი, თამაშისგან
მუხლებს იტყავებს,
ვინც მარტოა და
ერთ დილასაც, გაფრენას ფიქრობს,
გამოჩნდი, კარგო მამაჩემო,
ბნელ სივრცეებს გადაეფარე,
სულ ქარი ქრის და
ამ ჩემს სანთელს დღედაღამ მიქრობს...

ეს სიმღერაც, განა შენ გკადრე, მამაჩემო,
განა შეგტირე,
— მე სარკეში ჩემს საკუთარ თავს ავუხიბდი.

ფრთხი და ხალაზი

თეო კუხიანიძეს

თენდება ჩემს მტვრიან სამფლობელოში.
თენდება და შემოდის მზე,
რომ კვლავ ხილული გახადოს
რაც სიბნელეში ძლივს მივაყურე,
რასაც წყვილადის ნამცეცები წავაპნიე,
როგორც ღვინის ლაქას — მარილი,
რასაც ფრთებით ძლივძლივობით გადავფარე,
რასაც ვეკმარე.
შემოვიდა მზე, რომ
ხელახლა ააზმუფლოს
ფრთებქვეშ მომწყვდეული აბრეშუმის მხეცები,
ამ მზის შუქზე გამჟღავნდებიან,
აიშლებიან და ფრთათაშორის ბუმბულიდან
ჩემკენ წამოვლენ.
რა კარგი იყო სულ პირველად,
როცა ყველანი შეხმატკბილებულად ვცხოვრობდით:
ერთად მოგვიჩინეს ბინა
ამ პატარა, თაფლისფერი თეატრის სხვენში,
გვივლიდა კეთილი მეთოჯინე,
გვაცმევდა და გვასუფთავებდა.
ჩვენი სილამაზე მთელს ქალაქში განთქმული იყო
და როცა რამპის ჩირაღდნები აინთებოდა,
წამით მთვარეც კი, სახურავზე, სუნთქვას იკრავდა.
ყოველდღე გვქონდა წარმოდგენები.
ჩვენ ერთმანეთის წარმატებას ვარსკვლავებს
ვთხოვდით
და სადამოჟამს,
ყველაფრის შემდეგ,
სპექტაკლზე და
ჩვენს როლებზე ვმასლაათობდით.
სხვენში შავი ვარდის ჩაის
სურნელი იდგა,
რომელიმე,
სარკმლიდან თუ ხელსაც გაყოფდა
და ვარსკვლავის შაქარყინულს კვინტს შეამტვრევდა...
ჩემს შექმნაში მთელი დასი იყო ჩაბმული:
ვარდისფერი ფარჩა-ატლასი,
მარმამების თხელი ნაოჭით,
ალაგ-ალაგ ზღვის მორევი შეთრეული
აბრეშუმის სილურჯეები.
ფრთებზე სამმა მხატვარმა და მეთოჯინემ
ერთად იზრუნა:
ისინი უნდა ყოფილიყვნენ,
როგორც განთიადის მარაოები,
როგორც ზეცის ახლეჩილი ჰორიზონტები —
უცხო, უცხო სინათლეთა მუდმივ
მთოველნი.
რადგან, მთელი წარმოდგენის
სიდიადე მე ვიყავი:
ნატვრის სული, უფრო — ოცნება,
და ყოველი წარმოდგენა
ჩემი ფრთებით ბოლოვდებოდა.
ასე ვცხოვრობდით.
ყველას თავისი საქმე ჰქონდა:
დედაბერი ვარცლთან იდგა და
მეუღლის ბადეს რეცხავდა,
მწყემსი ბატონის გაჩენაში
დედა-ციკანს ეხმარებოდა,
კაცი თიხის თასებს ზელდა
და როდესაც ნასამხრალზე,
მთიდან თხილის ვაგონები
ჭოტებივით მოაკვივებდა,
დგებოდა და ამღერებულ მემანქანეს
ქუდის ქნევით ესალმებოდა.
ყველას თავისი საქმე ჰქონდა,
განუმეორებელი, ლამაზი,
წარმოდგენა კი,
ჩემი ფრთების გადმოფენით ბოლოვდებოდა.

შემოვიდა მზე,
რომ გაანათოს
ჩემი ფრთებქვეშ მორღვეული ნაწიბურები,
თვლებჩამლილი გვირისტები,
რომ თაფლის წვეთივით ჩააკვდეს
ჰორიზონტის გადანაკემსებს,
რომ გაამჟღავნოს
ჩემი თავნაცლილი მამლებივით ოცნებები,
ჩემი ოცნებები,
აბრეშუმის მხეცები.
რომ მერამდენედ შემახსენოს,
ერთხელ, ვითარცა თოჯინებმა,
მე და ჩემმა კოლეგებმა
ფრთები და ხელები როგორ გავცვალებთ.
ჩამოვიხსენი,
ჩამოვიჯაჯუ როგორც იქნა
ამოდენა წისქვილის ქვები,
რომლებითაც მარტო ფრენა თულა შემეძლო,
მარტო მათი მედიდური გაშლა-დაკეცვა
მაშინ, როცა სხვები,
ჩემი მეზობელი თანასხვენი
იმ უფრთებო, უსიმძიმო,
ხის და ბამბის უშნო ხელებს
რისთვის აღარ იშველიებდნენ,
იმ ხელებით რა სასწაულს არ სჩადიოდნენ,
ბავშვს აჭმევდნენ, ქინძს ნაყავდნენ,
თვალი-თვალში ამოყავდათ
ფარდაგების მოქარგვისას ჭრელი გვირისტი...
მე კი, დიდი-დიდი
იმათ თავზე ლალად მეფრინა
და ზემოდან დამეხედა მისთვის,
რაც უჩემოდ იქმნებოდა, ხელ-მნიფდებოდა...
ავდექი და რიგრიგობით
მე ყველასთან ფრთები გავცვალე.
გამოვიხსნი ხორციით სავსე თეთრი მკლავები
და ათასი საქმისათვის დავიკაპინე.

შემოდი, მზეო,
მზეო შენი დიდი თვალი შემოაგორე,
შენ უშველე დილაბინდით აწრიალებულს.
მზეო, აგერ კაცი გორავს,
ცოტა ხნის წინ თავის ფრჩხილით
მინა ჩიჩქნა,
თხარა, თავის მკლავისიგრძე
ორმო სანამ არ გათხარა,
მასში ჩიტი ჩაანვინა,
ჩიტს ბალახი ნააფარა,
ორი ცრემლი, როგორც ორი წაწყვეტილი
აბრეშუმი,
ზედაც ისე დაადინა,
ამბობენ, რომ იმ კაცს ჩიტი შეუყვარდა,
ფერებისას შემოაკვდა,
რადგან კარგად ვერა ფლობდა
მიკერებულ ხელებს,
რადგან ხელებს სხვა ძალა აქვს,
რადგან ხელებს შეუძლიათ
მინასავით ამოთხარონ
სხეულიდან სული...
მზეო, ახლა ის კაცი ვარ
და ჩემს თავზე ჩემი ფრთებით
სხვა თოჯინა დაფრენს...

გათენდა ჩემს მტკრიან სამფლობელოში.
მოვა კეთილი მეთოჯინე
და უკვე სულ სხვა წარმოდგენისთვის
ჩემს მარმამებს ისევ ითხოვებს.
ვიცი, ვუყვარვარ.
უყვარს, როცა
მარტო ვზივარ, უფრთოდ, უხელოდ,
და ჩემი თავის მოლოდინში
ჩემს თაფლიან სიმღერას ვტირი.

ვახტანგ გოგოლაშვილი

უშიაოგოლა

*„... ვილუნდ უმეზობლობასა, ვითარცა მარტო
ვმკვიდრობდ ქუეყანასა ზედა.“
გალობანი სინანულისანი*

ბრგუნვილი ენით მიჩვილია ჩემი ობლობა,
უმეზობლობა მიტირია,
უმეზობლობა.

ვიქმენ ღვთის მხილველ და უფალმა თვითონ მაცნობა,
მარტოკა ბრძოლა,
მარტო შრომა,
მარტოკაცობა.

არა გამაჩნდა,
არა მქონდა,
არა მეზადა,
დაცხრენენ აღძვრანი უხილავ და ხილულ ვნებათა.

ოდეს განვედი ეშმაკთ განხდად, ოტებად მტერთა,
მაშინაც ვიყავ მხოლოდმობილ ძესავით ერთა.

ბევრი, ვისთვისაც შემომართავს ხმალი მკვეთარი,
ყოფილან ლირნი და ნაშობნი იქედნეთანი.

ამიტომ ვზარდე საკუთარი იმედით მხოლოდ
ჩემი პატარა უმეზობლო ქვეყანა ბოლოს.

მივეც გელათი — თეთრ ღრუბლებში შეჭრილი ქორი,
ისე საჩინო,
ვითარცა მზე ვარსკვლავთა შორის.

გამოვუჭედე სატევარი, აბჯარი, თორი,
ისე ნათლის-ფერ,
ვითა ელვა ღრუბელთა შორის.

ჩავყარე ვაზი, დავასხურე მაისის თქორი,
ისე შევნიერ,
ვითა ვარდი ყვავილთა შორის.

დავზარდე შვილნი, დავსხი გზასა უკაცრიელსო,
კაცთმოყვარენი,
ღმერთთა შორის ვითა იესო.

წავედი წყნარად...
შვიდი ადლი წავიდე ტილო...
ბრგუნვილი ენით მაინც მოთქმად დავმჯდარვარ, შვილო.

არც სილატაკე, არცა მტრობა, არცა ობლობა,
უმეზობლობა მტანჯავს შენი,
უმეზობლობა!

ჩამო ქალბატონო

მინდა ჩემი სიზმრის ნათელს დაგატოლო,
სიყრმის გახსენებავ, ჩემო ქალბატონო.
თბილო მოგონებავ, მართლა საოცარო,
ჩემო ტაძარო და ჩემო სალოცავო,
ჩემი ყრმობა მხოლოდ ჩემთვის მეორდება,
შენ კი სულ სხვა,
სულ სხვა პრინცი გელოდება;
მაინც გამინათე ცა უკაბადონო,
ჩემო პანანინა, ჩემო ქალბატონო.

ათასჯარ მითხრა

ათასჯარ მითხრა — „გეტრფიო“, ათას მეერთედ მსურს,
რადაც არ ეჭმარიათა შენი ნათქვამი სულს.
ვით უთქვამს ეფრემ ასურსა — ბაგეო, სიტყვით შვენი,
ჭემარიტების მარილმან შეგამარილოს შენი.

ათასსუთასი წლის წინათ

ათასსუთასი წლის წინათ, არც თუ ისეა შორი,
ეს მაშინ იყო, ხოხობსა რო მიუტივენს ქორი.

ალავ მდულარე წყაროთა ოდეს იხილეს მხედართ,
აღშენდებოდა ტფილისი, აღთხელდებოდა მცხეთა.

ნადირთა ჟღერად მეფემან ცადა ისართა ძალა,
შემცირდებოდა არმაზი, გამდიდრდებოდა კალა.

მთის წვერზე შევედგით ქალაქი, მარიხ-ზუალის სწორი,
ათასსუთასი წლის წინათ... არც თუ ისეა შორი.

მარტო მოგონებანი

ესეც ჩემი საქართველოს მოხატული მთა-ბარი,
ესეც ჩემი დავითი და ესეც ჩემი თამარი,
ესეც შოთა — საქართველოს მინურული ზაფხული,
სიტყვა არსად გაგონილი, სიტყვა არსად ნახული.

ესეც ჩემი გელათია, ესეც ჩემი თმოგვია,
შეხედე და მოგონება ნანატრით მოგივა...
ეჰ, ჩამცხრალან ტკივილები, ჩაფერვლილან ვნებანი...
მარტო მოგონებანი...
მარტო მოგონებანი...

ერთხელ იქნება

ჩემს ვახოს

ერთხელ იქნება —
მოგონება შეგძრავს გულამდე,
დღევანდელ დღეში ჩატოვებულ ნაცნობ სურათებს
ჩამოცვენილი ფოთლებივით ქარი მოხვეტავს...
ერთხელ იქნება —
მოგინდება უკან მოხედვა.
ერთხელ იქნება, გაიხსენებ ნაკითხულ წიგნებს,
თანაკლასელებს, თანატოლებს, შენსავით ციგნებს,
პირველ სიყვარულს...
სიყვარული არც არის იქნება?
სოფელში ნანახ აყვავებულ ქათქათა ტყემლებს,
სულ უმიზეზო,
უმიზეზო სიცილს და ცრემლებს,
დალეულ ღვინოს,
დაღვრილ არაყს ყველა ოხერთან...
ერთხელ იქნება —
მოგინდება უკან მოხედვა
დიდი ხნის მერე...
(დიდხანს ჩემი ღმერთი გაცხოვრებს)
იმ მოხედვისთვის,
მოხედვისთვის დამიმახსოვრე!

მოგონების სიმღერა

კართან მოდგა შემოდგომა ნაადრევად მოფრენილი,
გაზაფხულის მეგობრები დამეფანტნენ ფოთლებივით,
ზოგი ომის ქარიშხალში, ზოგი კიდევ მშვიდობაში,
ზოგი იქით — ბავშვობაში, ზოგი აქით — დიდობაში.

ის დღეები მენატრება გულსავსე და მხიარული,
მომენწყინა ქვეყანაზე უმეგობროდ სიარული,
ეს ცხოვრება გაგვივლია, გვინვალია, გვიომია,
ძნელი არის მოძმის პოვნა, დაკარგვა კი იოლია.

ო, რა უცებ გაფანტულა შორეული სიხარული,
ძალზე ხშირად მახსენდება ის პირველი სიყვარული.
რა ყოფილა მოგონება, გული დარდით დამექარგა,
სიყმანვილის ბილიკებზე ერთი გოგო დამეკარგა.

მენატრება მისი ნახვა, მისი გული მხიარული,
მომენწყინა ქვეყანაზე უალერსოდ სიარული.
ეს ცხოვრება გაგვივლია, გვინვალია, გვიომია,
ძნელი არის სატრფოს პოვნა, დაკარგვა კი იოლია.

